

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE
TARNOWIE NA LATA 2016-2020”
W 2019 ROKU**

Tarnów, marzec 2020 r.

Wstęp

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2020 poz. 426) samorzady powiatowe mają obowiązek opracowania programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W myśl tego zapisu, Uchwałą Nr XVIII/177/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 listopada 2015 r., został przyjęty „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Tarnowie na lata 2016-2020”, który stanowi kontynuację działań realizowanych od wielu lat na terenie Tarnowa na rzecz osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu jest tworzenie warunków do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, umożliwiając pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym i zawodowym. Realizacja tego celu odbywa się za pomocą wdrożenia powiązanych ze sobą działań, pozwalających przybliżyć się do osiągnięcia celu głównego. Obszarami priorytetowymi są:

- 1) kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych,
- 2) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 3) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz do korzystania z różnych form kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 4) zapewnienie osobom niepełnosprawnym wczesnej diagnozy, leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji i edukacji leczniczej,
- 5) zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami lub umożliwienie im ze względu na stopień niepełnosprawności pracy w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb,
- 6) likwidacja barier architektonicznych oraz transportowych utrudniających dostęp do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się, dostęp do informacji i możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 7) zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

Cel szczegółowy nr1

Prawa osób niepełnosprawnych.

Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych.

1. Realizacja programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

W 2019 r. Gmina Miasta Tarnowa, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowała Program „**Aktywny samorząd**”, mający na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach Programu, osoby niepełnosprawne mogły ubiegać się o dofinansowanie do:

- zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- uzyskania prawa jazdy kategorii B,
- zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- szkolenia w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu,
- zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- utrzymania aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie do pobytu dziecka w przedszkolu/żłobku),
- wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2019 r. dofinansowanie otrzymało 97 osób niepełnosprawnych, którym do końca roku łącznie wypłacono środki finansowe w wysokości 229.658 zł. Wypłaty dofinansowań, dotyczące wniosków złożonych w 2019 r., będą dokonywane również do dnia 15 kwietnia 2020 r. Ostateczna kwota poniesionych wydatków zależy od przedłożonych przez beneficjentów programu dokumentów rozliczeniowych.

Dla porównania w 2018 r. w ramach programu udzielono dofinansowania 97 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 279.169 zł, natomiast w 2017 r. w ramach programu udzielono dofinansowania 108 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 354.794 zł.

2. Wspieranie działań Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa w realizacji zadań ustawowych. Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

Wszystkie realizowane działania dotyczące osób niepełnosprawnych na etapie planowania podlegają opiniowaniu przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

W 2019 r. Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa odbyła 12 posiedzeń, na których zajmowała się następującymi sprawami:

- 1) wydała pięć opinii do projektów uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki PFRON przyznane powiatom wg algorytmu, oraz wysokość kwot przeznaczonych na poszczególne zadania, zgodnie z aktualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 2) ustaliła zasady dofinansowania ze środków PFRON zadań realizowanych w 2019 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych oraz turnusów rehabilitacyjnych),
- 3) wydała dwie opinie do projektu zarządzenia w sprawie wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”,
- 4) dokonała oceny merytorycznej wniosków w ramach programu „Aktywny samorząd” o dofinansowanie ze środków PFRON w 2019 r. złożonych przez wnioskodawców wykazujących szczególne utrudnienia,
- 5) wydała trzy opinie dotyczące projektów o dofinansowanie ze środków PFRON złożonych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”:
 - w Obszarze B - „Wymiana zabudowy ściennej z drzwiami świetlicy szkolnej w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie”,
 - w Obszarze D - „Zakup samochodu osobowego, przystosowanego do transportu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich na potrzeby Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie”,
 - w Obszarze G - skierowanie do powiatu poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 6) wydała opinię w sprawie utworzenia Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakładu Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” oraz Subregionalnego Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielnych „Bezpieczna Przystań”,
- 7) wydała opinię w sprawie sprawozdania z realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Tarnowie na lata 2016-2020” w 2018 r.,
- 8) dokonała analizy trudnej sytuacji życiowej dwóch osób niepełnosprawnych, które złożyły wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarnowie i zajęła w tych sprawach stanowisko.

3. Udzielanie informacji i pomocy w uzyskaniu przez osoby niepełnosprawne różnych form pomocy i wsparcia, świadczonych przez urzędy, instytucje i organizacje dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w tym w ramach programów celowych PFRON.

W Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonowały punkty informacyjne dla osób niepełnosprawnych oraz osób sprawujących nad nimi opiekę. W punktach można było uzyskać informacje dotyczące szeroko rozumianej problematyki niepełnosprawności, m.in.: programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, wykazu placówek

i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz regulacji prawnych. Pracownicy punktów udzielali również pomocy w wypełnianiu wniosków dotyczących programów celowych PFRON oraz w przygotowywaniu wystąpień do różnych instytucji.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny mogły skorzystać również z nieodpłatnej pomocy prawnej w jednym z czterech Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej zorganizowanych przez Urząd Miasta Tarnowa, a finansowanych z budżetu państwa. Z pomocy takiej mogła skorzystać każda osoba fizyczna, która przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej złożyła pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Niepełnosprawne osoby uzależnione lub współuzależnione mogły skorzystać z porad dyżurujących w Miejskim Punkcie Konsultacyjnym Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych specjalistów z zakresu terapii prawa i uzależnień.

4. Zatrudnienie konsultanta ds. osób niepełnosprawnych.

W Urzędzie Miasta Tarnowa funkcjonuje stanowisko konsultanta ds. osób niepełnosprawnych. Do zadań konsultanta należy m.in.: prowadzenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, udzielanie im pomocy w rozwiązywaniu problemów życia codziennego, a także w załatwianiu spraw w urzędach administracji państwowej, samorządowej i w innych instytucjach, przedkładanie Prezydentowi Miasta Tarnowa propozycji rozwiązań dotyczących poprawy jakości i warunków życia niepełnosprawnych mieszkańców. W 2019 r. liczba przyjętych zgłoszeń do konsultanta wyniosła łącznie 315, w tym: 133 udzielonych osobiście, 142 telefoniczne, 19 e-mailem oraz 21 podczas przeprowadzonych spotkań z osobami niepełnosprawnymi w terenie.

5. Zatrudnienie tłumacza języka migowego.

Zgodnie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. 2017, poz. 1824 z późn. zm.) w Urzędzie Miasta Tarnowa osoby niesłyszące, głuchonieme i głuchoniewidome mają zapewniony dostęp do usług tłumacza języka migowego, pozwalającej na komunikowanie się, w załatwianiu spraw administracyjnych.

Usługa tłumaczenia migowego przy załatwianiu spraw urzędowych jest bezpłatna. Mogą z niej skorzystać osoby uprawnione, tj. osoby doświadczające trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się. W 2019 r. z usług tłumacza skorzystały 58 osób.

Szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Tarnowa pod adresem:

<https://bip.malopolska.pl/umtarnow,a,897998,dla-osob-nieslyszacych-gluchoniemych-i-gluchoniewidomych.html>

6. Prowadzenie kampanii medialnych oraz edukacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw społeczeństwa wobec problematyki osób niepełnosprawnych. Przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

W 2019 r. już po raz siódmy zostały zorganizowane uroczyste obchody „Małopolskich Dni Osób z Niepełnosprawnościami”. Celem projektu było kształtowanie opinii społecznej

w kierunku akceptacji osób z niepełnosprawnością, prezentacja oraz promowanie ich osiągnięć w różnych dziedzinach artystycznych, a także zwrócenie uwagi na bariery prawne, zawodowe, edukacyjne, komunikacyjne, kulturalne a przede wszystkim mentalne, które uniemożliwiają im prowadzenie samodzielnego życia. Realizacja projektu przebiegała pod znakiem integracji, współpracy, partnerstwa i równości osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych. W realizację projektu włączyły się miejskie jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych we współpracy z warsztatami terapii zajęciowej, środowiskowymi domami samopomocy, domami pomocy społecznej, tarnowskimi szkołami i przedszkolami.

Projekt realizowany w dniach 17 - 24 czerwca 2019 r., zorganizowany został przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. W wydarzeniach uczestniczyły również organizacje pozarządowe, podmioty i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych z powiatów tarnowskiego, dąbrowskiego i brzeskiego.

Głównymi wydarzeniami zorganizowanymi podczas przedsięwzięcia były: Integracyjna Gra Terenowa, która zainaugurowała obchody oraz zawody sportowe i zabawy, Warsztaty pn. „Niepełnosprawność wyzwaniem naszych czasów”, podczas których odbył się wykład otwarty dla mieszkańców Subregionu Tarnowskiego pt. „Dlaczego boli kręgosłup i jak możemy temu zaradzić”, wykład połączony był z prezentacją wykorzystania specjalnego stroju – symulatora niepełnosprawności fizycznej i starości, Konkurs wokalny „Tarnów ma głos”, Piknik integracyjny na tarnowskich błoniach oraz Biesiada bez granic w tarnowskim amfiteatrze.

We wszystkich wydarzeniach udział wzięło ponad 1.500 osób. Łączna kwota wydatków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 46.271,58 zł, w tym 28.995,75 zł ze środków Województwa Małopolskiego oraz 17.275,83 zł ze środków Gminy Miasta Tarnowa.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych.

Do głównych zadań Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie należy orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia, orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia, orzekanie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy oraz wystawianie legitymacji dokumentującej niepełnosprawność. Dodatkowo, od 1 lipca 2014 r. do zadań Przewodniczącego należy wydawanie kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

ILOŚĆ ROZPATRZONYCH SPRAW PRZEZ MIEJSKI ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W TARNOWIE W 2019 R.	
orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16. roku życia	2.398
w tym wydane po raz pierwszy	639
orzeczenia o niepełnosprawności dla osób do 16. roku życia	155
karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych	584
legitymacje osób niepełnosprawnych	840

Źródło: Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie

Wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa najczęstszą przyczyną wydanych orzeczeń o niepełnosprawności były:

- a) dysfunkcja narządu ruchu – 26%,
- b) schorzenia układu krążenia i oddechowego – 19%,
- c) choroby psychiczne – 14%,
- d) choroby neurologiczne – 14%.

Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności u dzieci w 2019 r. były rozpoznane choroby neurologiczne oraz inne całościowe zaburzenia rozwojowe.

2. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom; przyznawanie pomocy materialnej na cele zdrowotne i socjalne osobom będącym w trudnej sytuacji finansowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie udzielił pomocy i wsparcia 1.785 osobom z powodu ich niepełnosprawności, co stanowi 30% ogółu beneficjentów Ośrodka.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc materialną i pozamaterialną dla osób niepełnosprawnych, wynikającą z ustawy o pomocy społecznej, obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wysokość wypłaconych świadczeń w 2019 r. (w zł)
1.	zasiłki stałe	556	3.121.251
2.	zasiłki okresowe	204	104.549
3.	zasiłki celowe	388	145.546
4.	zasiłki celowe specjalne	356	122.056
5.	składki na ubezpieczenie zdrowotne	505	250.034
6.	pomoc w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w ramach realizacji programu osłonowego „Pomoc Gminy Miasta Tarnowa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”	938	801.684
Łącznie:		2.947	4.545.120

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

3. Udzielanie pomocy osobom sprawującym opiekę nad osobą niepełnosprawną poprzez przyznawanie świadczeń pielęgnacyjnych.

Pomoc finansowa udzielana osobom niepełnosprawnym lub osobom sprawującym opiekę nad osobą niepełnosprawną, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, aktów wykonawczych do niej, ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przedstawiona jest w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wydatkowana w 2019 roku (w zł)
1.	świadczenie pielęgnacyjne	4.371	6.876.505
2.	specjalny zasiłek opiekuńczy	1.084	667.079
3.	zasiłek pielęgnacyjny	33.065	6.259.314
4.	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3.868	401.995
5.	zasiłek dla opiekuna osoby niepełnosprawnej	757	464.944
6.	jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu	9	36.000
Łącznie:		43.154	14.705.837

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

4. Zapewnienie usług opiekuńczych w domach osobom chorym, niepełnosprawnym, pozbawionym opieki rodzinnej.

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a które są jej pozbawione, przyznawana jest pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Poniższa tabela przedstawia wysokość kwot wydatkowanych na ten cel oraz ilość osób objętych tym świadczeniem.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wydatkowana w 2019 roku (w zł)
1.	usługi opiekuńcze	554	3.529.935
2.	specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	156.155
Łącznie:		563	3.686.090

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W 2019 r. podstawowe usługi opiekuńcze były realizowane przez Polski Komitet Pomocy Społecznej z siedzibą w Warszawie 00-490, ul. Wiejska 18/20, w okresie od 1.01.2019 r. do 31.03.2019 r., na podstawie umowy zawartej w trybie określonym w ustawie Prawo zamówień publicznych, a w okresie od 1.04.2019 r. do 31.12.2019 r. na podstawie umowy zawartej w drodze ogłaszanego przez Prezydenta Miasta Tarnowa konkursu na realizację zadania publicznego pod tytułem: „Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.”

Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi były realizowane w okresie od 1.01.2019 r. do 31.03.2019 przez Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o., ul. Chopina 9, 62–510 Konin (lider konsorcjum) oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, ul. Kolorowa 6, 20–802 Lublin (członek konsorcjum), a w okresie od 1.04.2019 r. do 31.12.2019 r. przez Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja” ul. Kolorowa 6, 20-802 Lublin – na podstawie umów zawartych w trybie określonym w ustawie Prawo zamówień publicznych.

Świadczenie w formie usług opiekuńczych obejmowało pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych zakres pomocy dostosowywany był do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

5. Zapewnienie miejsc, opieki i godnych warunków życia w domach pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym nie mogącym samodzielnie funkcjonować.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu są kierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie do domów pomocy społecznej i dziennych ośrodków wsparcia.

W 2019 r. na terenie Tarnowa funkcjonowały cztery domy pomocy społecznej, w których przebywało łącznie 415 osób – w tym 315 w domach prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, a 100 w domach prowadzonych na zlecenie Gminy.

Domy Pomocy Społecznej prowadzone przez Gminę Miasta Tarnowa:

1) Dom Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53 (liczba miejsc statutowych – 164, z czego 154 dla osób przewlekle somatycznie chorych, a 10 dla osób w podeszłym wieku). Pensjonariuszami Domu są osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności. Większość mieszkańców wymaga całkowitej opieki oraz pielęgnacji. Ponadto, Dom świadczy usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących (**Dział - Dom Dziennego Pobytu**). Z usług tego typu korzystają osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które wymagają wsparcia w organizacji życia codziennego. Osoby korzystające z tych usług mają zapewnione posiłki (śniadania, obiady), a także zajęcia rekreacyjno – kulturalne, zajęcia w ramach terapii zajęciowej służące utrzymaniu sprawności psychofizycznej, naukę obsługi komputera, terapię ruchem oraz zabiegi fizykoterapeutyczne. Dział – Dom Dziennego Pobytu dysponuje 50 miejscami, które w 2019 r. były w pełni wykorzystane. Łącznie z oferty Domu skorzystało 62 osób.

2) Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Czarna Droga 48 (liczba miejsc statutowych – 87). Dom zapewnia swoim mieszkańcom zaspokojenie potrzeb bytowych, całodobową opiekę, rehabilitację i uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych. W Domu przebywają osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności.

Domy Pomocy Społecznej prowadzone na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa:

1) Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Robotnicza 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo (liczba miejsc statutowych – 80). Dom zapewnia

całodobową opiekę, zaspokojenie potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, religijnych i społecznych osobom niepełnosprawnym. Są to często osoby leżące lub poruszające się na wózkach inwalidzkich. Obecnie Dom jest przeznaczony dla 63 dzieci i młodzieży oraz 17 osób dorosłych.

2) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Tarnowie (liczba miejsc statutowych – 17). Dom funkcjonuje na zasadach domu rodzinnego, dlatego mieszkańcy wykonują w ramach terapii proste czynności domowe (sprzątanie, przygotowywanie śniadań i kolacji, nakrywanie do stołu). Dom stwarza mieszkańcom warunki do samodzielnego życia w otwartym środowisku w rodzinnej atmosferze; zapewnia całodobową opiekę dostosowaną do indywidualnych potrzeb i uczestnictwo w zajęciach rehabilitacyjno–terapeutycznych. Liczbę osób umieszczonych w 2019 r. w domach pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa Domu	Liczba umieszczonych osób
1.	Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53	42
2.	Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie ul. Czarna Droga 48	25
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Robotnicza 4	7
4.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Modrzejewskiej 48	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W sytuacji braku możliwości zapewnienia miejsca w domach pomocy społecznej na terenie Tarnowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, kieruje osoby niepełnosprawne do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów - w 2019 r. skierowano 12 osób. Poniesiona w 2019 r. przez Gminę Miasta Tarnowa odpłatność za pobyt mieszkańców Tarnowa w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów wyniosła 3.120.750 zł.

6. Subregionalne Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielných.

Subregionalne Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielných Bezpieczna Przystań zlokalizowane jest przy ul. Sanguszków 28A, dysponuje 15 miejscami dla osób niesamodzielných i zapewnia całodobowy pobyt do 14 dni w przypadku braku możliwości sprawowania opieki przez ich opiekunów. W szczególných przypadkach istnieje możliwość przedłużenia okresu pobytu do 21 dni. Centrum koordynuje również opiekę środowiskową i wsparcie w domach osób niesamodzielných, które ze względu na przeciwwskazania lekarskie nie mogą zostać przewiezione do ośrodka. W budynku znajduje się wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego, który wypożyczany jest bezpłatnie. Opiekunowie osób niesamodzielných otrzymują wsparcie w postaci warsztatów, szkoleń, grup wsparcia i indywidualnego poradnictwa.

W 2019 roku z opieki skorzystało 166 osób, a 4 osoby zostały objęte opieką w środowisku. Łącznie z usług świadczonych przez Centrum skorzystało 170 osób

niesamodzielnych oraz 462 opiekunów osób niesamodzielnych. Zawarto 638 umów na wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjno-pielęgnacyjnego. W grudniu odbyła się konferencja pn. „Oferowane formy wsparcia w ośrodku Bezpieczna Przystań”, w której udział wzięło 79 osób. W miesiącach listopadzie i grudniu zorganizowano warsztaty pn. „Opieka nad osobą z demencją”, w których udział wzięły 24 osoby.

7. Mieszkania chronione prowadzone przez Gminę Miasta Tarnowa.

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonują dwa mieszkania chronione wspierane, przeznaczone dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet i mężczyzn. Mieszkania prowadzone są przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Koło w Tarnowie. Prawo do pobytu w mieszkaniu chronionym wspieranym mają osoby, które ze względu na niepełnosprawność intelektualną potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w życiu codziennym. Mieszkania te są formą pomocy przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia i stanowią alternatywę dla pobytu w placówce opieki całodobowej. Pobyt w mieszkaniu stwarza osobom niepełnosprawnym warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku i integrację ze społecznością lokalną, sprzyjając jednocześnie rozwojowi kontaktów społecznych. Przygotowuje również mieszkające tam osoby do prawidłowego pełnienia ról społecznych i stanowi niezbędny etap w drodze do uzyskania pełnej samodzielności życiowej.

Oba mieszkania zlokalizowane są przy ul. Mościckiego. W 2019 r. przebywało w nich łącznie 4 kobiety i 3 mężczyzn, a Gmina Miasta Tarnowa na ich prowadzenie udzieliła dotacji w łącznej wysokości 148.000 zł. Pobyt w mieszkaniu chronionym ma charakter odpłatny. Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności określa Uchwała Nr XXXII/478/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

8. Tworzenie nowych miejsc w dziennych ośrodkach wsparcia, w środowiskowych domach samopomocy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wspieranie istniejących.

W Tarnowie działają dwa środowiskowe domy samopomocy, których prowadzenie Gmina Miasta Tarnowa zleciła w drodze otwartego konkursu ofert:

- Zgromadzeniu Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, Prowincja Krakowska z siedzibą w Krakowie, ul. Nazaretańska 1,
- Spółdzielni Socjalnej BioVitaMed z siedzibą w Tarnowie, ul. Słowackiego 6.

Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w budynku przy al. Matki Bożej Fatimskiej 6, przeznaczony dla 60 osób niepełnosprawnych intelektualnie (typ B) o zasięgu ponadgminnym. Uczestnicy Domu mają zapewnioną opiekę odpowiednią do rodzaju schorzenia, biorą udział w różnych formach terapii i zajęciach integracyjnych mających na celu poprawę stanu zdrowia, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Prowadzona jest także aktywizacja zawodowa. W 2019 r. z oferty domu skorzystały 73 osoby, w tym 4 nowoprzyjęte.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy „Zielona Przystań”, prowadzonego przez Spółdzielnię Socjalną BioVitaMed jest udzielanie wsparcia osobom mającym poważne trudności w życiu codziennym poprzez: wspomaganie rozwoju

psychofizycznego i społecznego, rozwój zainteresowania otaczającym światem, poznawanie zjawisk i procesów w nim zachodzących oraz związków przyczynowo-skutkowych, rozwój indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, udział w życiu społecznym, utrzymanie dobrej kondycji psychicznej, maksymalne usprawnienie psychofizyczne oraz rehabilitację funkcji poznawczych. Zajęcia odbywają się w pracowniach: gospodarstwa domowego, samoobsługi, rękodzielniczo-plastycznej, rekreacyjno-rehabilitacyjnej i relaksacyjnej. Adresatami usług świadczonych w placówce są osoby przewlekle psychicznie chore (m. in. schizofrenia, zaburzenia psychotyczne, afektywne zaburzenia nastroju, zaburzenia nerwicowe) – typ A (liczba miejsc statutowych – 25) oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (m.in. zaburzenia psychiczne o podłożu organicznym, zaburzenia osobowości, zaburzenia psychiczne towarzyszące zespołom otępiennym oraz chorobom neurodegeneracyjnym, zaburzenia zachowania, zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych) – typ C (liczba miejsc statutowych – 27).

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie wydał 23 nowe decyzje administracyjne, kierujące uczestników do ŚDS typ C oraz 9 decyzji administracyjnych kierujących uczestników do ŚDS typ A. Łącznie z usług ŚDS w 2019 r. skorzystało 66 osób.

9. Wykorzystanie pracy socjalnej w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej w uniezależnieniu się, stymulowanie do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów życiowych.

W 2019 r. w ramach pracy socjalnej pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie podjęli liczne działania prowadzące do:

- poprawy stanu zdrowia, poprzez pomoc w: uzyskaniu świadczeń zdrowotnych, realizacji recept, załatwianiu wizyty lekarza w domu, rejestracji do lekarzy specjalistów oraz współpracę z pracownikami placówek medycznych (lekarz, pielęgniarka), edukację i profilaktykę w zakresie higieny zdrowotnej,
- zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym poprzez: działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, potrzebującej pomocy, a także wezwanie pogotowia ratunkowego, policji, poszukiwanie rodzin osób wymagających opieki,
- wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych, poprzez pomoc w uzyskaniu: orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i niezdolności do pracy (pomoc w wypełnianiu wniosku), skierowania na turnus rehabilitacyjny, dofinansowań do zakupu sprzętów medycznych oraz do wyjazdu na turnusy opiekuńcze,
- poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez: nawiązanie współpracy z Zespołem Leczenia Środowiskowego - bezpłatne wizyty domowe psychiatrów, wystąpienie z wnioskiem do Sądu o leczenie w szpitalu psychiatrycznym lub umieszczenie w domu pomocy społecznej, podejmowanie interwencji w środowisku w sprawie nieprawidłowego funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pracownicy socjalni MOPS realizują również projekty socjalne i projekty zawierające działania na rzecz osób niepełnosprawnych, ich rodzin, opiekunów, przyjaciół, jak również całych społeczności lokalnych, w których żyją osoby niepełnosprawne. W 2019 r. były to:

- „*Wiem więcej - pomagam świadomie*” - celem projektu było poszerzenie wiedzy na temat niepełnosprawności, wypracowanie pozytywnych wzorców zachowań, rozbudzenie empatii, poznanie trudności życia codziennego osób niepełnosprawnych oraz sposobu ich postrzegania, w projekcie udział wzięło łącznie 60 dzieci,

- „*Oplątek Maltański*” – zorganizowany już po raz siódmy, udział w nim wzięło 100 osób, wśród których obecne były także osoby niepełnosprawne; organizatorem był Związek Polskich Kawalerów Maltańskich oraz MOPS w Tarnowie, którym wsparcia udzielili liczni darczyńcy; honorowy patronat nad wydarzeniem objął Biskup Tarnowski oraz Prezydent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich,
- *Grupa Wsparcia dla Rodziców dzieci z niepełnosprawnością lub trudnościami adaptacyjnymi „Per Aspera ad Astra”* - celem projektu było wsparcie rodziców w procesie wychowania, edukacji, rehabilitacji i leczenia dzieci z niepełnosprawnością lub trudnościami adaptacyjnymi oraz deficytami ogólnorozwojowymi; w spotkaniach udział wzięło 8 osób.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „*Za życiem*” (Dz. U. z 2019 r., poz. 473 z późn. zm.) realizowane jest zadanie wspierające rodziny, w których przyjdzie lub przyszło na świat ciężko chore dziecko, posiadające nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikających z powyższej ustawy należy **pomoc i wsparcie asystenta rodziny**, który:

- udziela informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- reprezentuje (na podstawie pisemnego upoważnienia) wspieraną rodzinę przed instytucjami i urzędami,
- udziela wsparcia psychologicznego,
- udziela pomocy w przewyciężeniu problemów wychowawczych, pomocy prawnej,
- wspiera kobietę w ciąży i jej rodzinę w realizacji codziennych obowiązków.

Do realizacji ww. zadania MOPS zatrudniał jednego asystenta rodziny - psychologa, który w 2019 r. wspierał 8 kobiet i ich rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie w okresie od 1.04.2016 r. do 31.03.2019 r. realizował projekt pn. „Aktywnie działamy. Pozytywnie wspieramy. Lokalnie zmieniamy”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, 9 Oś Priorytetowa, Działania 9.1, Poddziałania 9.1.1. Celem głównym projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa 300 osób zamieszkałych na terenie Miasta Tarnowa. Projekt poprzez poprawę oraz wzmocnienie szans na zatrudnienie uczestników projektu miał przyczynić się do ich aktywnego włączenia w życie społeczno-zawodowe. Grupą docelową projektu były w szczególności osoby bezrobotne/nieaktywne zawodowo, osoby niepełnosprawne, osoby, które cechowała bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz osoby bezdomne. W wyniku działań informacyjno-promocyjnych w okresie realizacji projektu 347 osób podpisało deklarację uczestnictwa oraz kontrakty socjalne. W ramach projektu zgodnie ze ścieżką projekt zakończyło 184 osoby, 36 osób podjęło zatrudnienie oraz 30 osób podniosło kwalifikacje zawodowe. Całkowita wartość projektu wyniosła: 1.905.563,42 zł, w tym: - dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej - 1.619.728,91 zł oraz wkład własny - 285.834,51 zł.

10. Dofinansowanie ze środków PFRON do:

- a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w celu rozwijania umiejętności społecznych oraz poprawy psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych,
- b) zaopatrzenia niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niezbędne do ich funkcjonowania,
- c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z ich potrzebami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie udziela wsparcia w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, w ramach środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych zgodnie z algorytmem. Szczegółowe informacje na ten temat obrazuje poniższa tabela, a także informacje zawarte w pkt 9 oraz w celu szczegółowym nr 7 pkt 4.

Forma świadczenia	Liczba osób	Wydatkowana kwota (w zł)
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	602	622.123
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	747	840.623
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	38	199.492
Łącznie	1.387	1.662.238

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

11. Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej dla osób potrzebujących rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Istotną część środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatkowano na finansowanie działalności trzech warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy przy ul. Klikowskiej 190 (50 uczestników),
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Tarnowie przy ul. Ostrogskich 5b (35 uczestników),
- Fundację Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji REPI, przy ul. Hodowlanej 6 (45 uczestników).

Warsztaty prowadzą terapię i rehabilitację społeczną z elementami rehabilitacji zawodowej, sprawności fizycznej oraz zdrowia psychicznego. Uczestnikami warsztatów na 31 grudnia 2019 r., było 130 osób niepełnosprawnych intelektualnie, ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (w tym 77 mieszkańców Tarnowa). Ponadto 13 mieszkańców Tarnowa, na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Tarnowskim uczęszczało do WTZ działającego przy Stowarzyszeniu Kulturalno - Oświatowym „Piast” w Woli Rzędzińskiej.

Wysokość dofinansowania działalności poszczególnych warsztatów terapii zajęciowej w Tarnowie w 2019 r. obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Jednostka prowadząca warsztat	Liczba uczestników	Wysokość dofinansowania ze środków PFRON (w zł)	Wysokość dofinansowania z budżetu Gminy Miasta Tarnowa (w zł)	Wysokość dofinansowania łącznie (w zł)
1.	Fundacja Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji REPI w Tarnowie	45	814.320	90.480	904.800
2.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną - Koło w Tarnowie	35	633.360	70.374	703.734
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowie	50	904.800	100.533	1.005.333
4.	Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Piast” w Woli Rzędzińskiej	13	0	23.490	23.490
Łącznie:		143	2.352.480	284.877	2.637.357

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz do korzystania z różnych form kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

1. Włączanie dzieci przedszkolnych i uczniów niepełnosprawnych do kształcenia, wychowania i opieki we wszystkich typach przedszkoli, szkół i placówek (edukacja włączająca w elastycznym systemie kształcenia).

Do głównych działań Gminy Miasta Tarnowa wspierających edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należą:

- sukcesywne wyposażanie przedszkoli i szkół w odpowiednie pomoce i technologie edukacyjne,
- zapewnienie wykwalifikowanej kadry nauczycieli i specjalistów,
- wdrażanie projektów edukacyjnych uwzględniających specjalne potrzeby tej grupy dzieci i młodzieży,
- rozwijanie zintegrowanego systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci od 0 do 6 lat w zakresie diagnozy, poradnictwa i terapii,
- prowadzenie wielostronnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, oddziałów integracyjnych, specjalnych, nauczania indywidualnego, różnych form zajęć dla osób niepełnosprawnych, wydawanie skierowań do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapii,
- usuwanie barier architektonicznych i komunikacyjnych w szkołach i przedszkolach,
- zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego dowozu do szkół i przedszkoli oraz zwrot kosztów indywidualnego dowozu, dziecka jego rodzicom lub opiekunom.

Sieć edukacyjna w 2018/2019 r. obejmowała 65 szkół i placówek oświatowych publicznych. Z myślą o niepełnosprawnych funkcjonowały oddziały integracyjne, specjalne, dla uczniów z wadami słuchu oraz autystyków, a także Zespół Specjalnych Szkół Przyszpitalnych.

Na terenie Gminy Miasta Tarnowa prowadzone są różnorodne działania i formy kształcenia specjalnego na rzecz tarnowskich dzieci i młodzieży, z których korzystają również rówieśnicy z gmin ościennych. Zakres działań przedstawia poniższa tabela:

Działania	2018 r.	2018 r.
Skierowania do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	42*	46*
Skierowania do nauczania indywidualnego	106	109
Skierowania do oddziałów integracyjnych	52	60
Zespół Szkół Specjalnych dla Nieślyszących i Słabo Słyszających		
liczba skierowań	3	4
skierowania do nauczania indywidualnego	2	0
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW)		
liczba skierowań	36	39
skierowania do zajęć rewalidacyjnych	10	12
skierowania do nauczania indywidualnego	3	7
Resocjalizacja i socjoterapia		
liczba rozpatrywanych spraw	18	26
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW)	10	13
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS)	2	9

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa

*opinie wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

Wsparciem edukacji uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych była organizacja **różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej** m.in.:

- zajęć rozwijających uzdolnienia,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- rewalidacji indywidualnej,
- gimnastyki korekcyjnej,
- innych: warsztatów, porad i konsultacji.

2. Wydawanie orzeczeń, opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych i skierowań do kształcenia specjalnego i oddziałów integracyjnych.

W terenie miasta Tarnowa funkcjonują dwie poradnie:

1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP) wykonała w roku szkolnym 2018/2019 3.453 diagnoz specjalistycznych dzieci i młodzieży, wydała 806 opinii, 372 orzeczeń i 46 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania. Diagnozy dotyczyły zakresu psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego i doradztwa zawodowego badanych. Przesiewowe badania psychologiczne przeprowadzono u 655 sześciolatków. Spośród 372 orzeczeń kwalifikujących do różnych form kształcenia specjalnego, najliczniejsze obejmują: upośledzenie umysłowe, niepełnosprawności sprzężone, autyzm, dzieci niesłyszące i słabo słyszące, niewidome i słabo widzące, niepełnosprawność ruchową w tym afazję.

Ponadto wydano pisemne opinie, m.in. w sprawach:

- odroczeń rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego (41),
- dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości ucznia (208),
- zezwoleń na indywidualny tok lub program nauki - wybitnie uzdolnieni (13),
- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu oraz szkole lub placówce oświatowej (168),
- specyficznych trudnościach w uczeniu się (210),
- zindywidualizowanej ścieżki kształcenia (12),
- zindywidualizowanej ścieżki obowiązkowego przygotowania przedszkolnego (2).

2) Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna (SPPT) specjalizuje się w terapii i profilaktyce zaburzeń oraz mediacjach. W roku szkolnym 2018/2019 swoimi działaniami objęła 2.003 osób. Poradnia przeprowadziła min.: terapię psychologiczną w tym psychoterapię i EEG Biofeedback dla 467 osób, zajęcia profilaktyczne w szkołach i placówkach oświatowych dla 280 osób, a także terapię rodzinną oraz konsultacje wychowawcze z których skorzystało 661 rodziców.

3. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniom w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznawaniu możliwości psychofizycznych, wynikających w szczególności z:

- niepełnosprawności,
- niedostosowania społecznego,
- zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
- ze szczególnych uzdolnień,
- ze specyficznych trudności w uczeniu się,
- zaburzeń komunikacji językowej,
- choroby przewlekłej,
- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
- niepowodzeń edukacyjnych,

- zaniechań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi,
- trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

4. Tworzenie sieci oddziałów integracyjnych i specjalnych w szkołach i przedszkolach stosownie do występujących potrzeb w zakresie niepełnosprawności dzieci i młodzieży w mieście.

Liczbę oddziałów integracyjnych i specjalnych w przedszkolach i szkołach wraz z liczbą uczących się w nich dzieci przedstawia poniższa tabela.

Typ oddziału	rok szkolny 2017/2018			rok szkolny 2018/2019		
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	
		ogółem	w tym niepełnosprawnych		ogółem	w tym niepełnosprawnych
integracyjny	52	913	218	53	881	220
specjalny	19	74	74	23	75	75

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa

5. Organizowanie dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół, przedszkoli i placówek szkoleniowo-rehabilitacyjnych.

Zgodnie z art. 17 ustawy o systemie oświaty realizowany jest **dowóz dzieci do szkoły** tam, gdzie odległości w ramach obwodów są większe niż wymagają przepisy. Z dowozu korzystają również uczniowie niepełnosprawni zarówno do przedszkoli jak i szkół tak publicznych jak i niepublicznych. W 2019 r. łączna kwota wydatków na dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół wyniosła **552.817,37 zł.**

6. Zwiększenie szans edukacyjnych młodzieży niepełnosprawnej w zdobyciu wyższego wykształcenia.

W 2019 r. Urząd Miasta Tarnowa realizował program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, niepełnosprawni studenci mogli uzyskać następujące rodzaje dofinansowań:

- do opłaty za naukę (czesne) – równowartość kosztów czesnego w ramach jednej realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym,
- dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego,
- dodatek na pokrycie kosztów kształcenia.

Z tej formy pomocy w 2019 r. skorzystało 41 osób, którym łącznie wypłacono dofinansowanie w wysokości 63.600 zł. W związku ze zmianą zasad Programu, dofinansowanie na podstawie wniosków złożonych w 2019 r. będzie wypłacane do 8 kwietnia 2020 r.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wczesnej diagnozy, leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji i edukacji leczniczej.

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonują dwie placówki lecznictwa zamkniętego, a także sieć niepublicznych placówek lecznictwa otwartego zapewniających mieszkańcom opiekę medyczną w zakresie lecznictwa podstawowego i specjalistycznego. W stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia pomoc zabezpiecza Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Tarnowie. Finansowanie świadczeń gwarantowanych zapewnia Narodowy Fundusz Zdrowia. Gminie Miasta Tarnowa podlegają 3 podmioty lecznicze:

- 1) Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika,
- 2) Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.,
- 3) Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika

Szpital jest największym podmiotem leczniczym podległym Gminie Miasta Tarnowa. Placówka posiada 389 łóżek szpitalnych. Podstawowa działalność koncentruje się na lecznictwie stacjonarnym, którego uzupełnieniem są ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne oraz pielęgnacyjno-opiekuńcze. Ponadto Szpital – jako jeden z dwóch podmiotów w Tarnowie zabezpiecza także nocną i świąteczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców Tarnowa i okolic.

W 2019 r. w Szpitalu wykonano 3.600 dużych zabiegów operacyjnych oraz ponad 2.100 zabiegów inwazyjnych serca – koronarografii oraz koronaroplastyki. Dokonano implantacji 292 stymulatorów serca, wszczepiono 574 endoprotez stawów biodrowych i kolanowych. W pracowniach obrazowych wykonano ponad 5.200 badań tomografii komputerowej oraz 5.700 badań rezonansem magnetycznym, a w pracowniach analitycznych ponad 546.000 badań.

Od października 2017 r. Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie znajduje się w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej tzw. „sieci szpitali” gwarantującej bezpieczeństwo funkcjonowania Szpitala w perspektywie wieloletniej.

Szpital jest jednym z większych podmiotów publicznych w Tarnowie. Zatrudnia ponad 900 osób, w tym m.in.: 160 lekarzy, 356 pielęgniarek i położnych, 24 diagnostów laboratoryjnych, 11 fizjoterapeutów, 19 techników medycznych. Przychody Szpitala z tytułu prowadzonej działalności w 2019 r. wyniosły 98.707.351 zł. Szpital tak jak w poprzednich latach również 2019 r. osiągnął dodatni wynik finansowy.

Wielkość nakładów na inwestycje w 2019 r. wyniosła 12.143.792 zł, w tym 5.312.431 zł stanowią środki własne Szpitala, 1.550.000 zł to środki Gminy Miasta Tarnowa, a pozostałe 5.281.361 zł stanowią pozyskane środki zewnętrzne. W 2019 r. ukończono nadbudowę budynku kotłowni parowej o jedną kondygnację użytkową dla potrzeb Działu Informatyki wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną. Inwestycja ta stanowi kolejny etap rozbudowy infrastruktury informatycznej Szpitala zmierzającej do połączenia z Małopolskim Systemem Informacji Medycznej.

W 2019 r. kontynuowano realizację zadania pn. „Rozbudowa i przebudowa zespołu szpitalnego w zakresie budowy nowego budynku szpitalnego - Pawilonu Kardiologii wraz

z zagospodarowaniem terenu, niezbędną infrastrukturą techniczną i wjazdem dla Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika w Tarnowie”. Opracowano projekty wykonawcze, zakończono I etap prac budowlanych, wykonano stan surowy zamknięty z montażem okien, drzwi zewnętrznych, wykonano instalację wodociągową, kanalizacyjną, centralnego ogrzewania oraz elektryczną. Zakończenie inwestycji planowane jest na 2020 r. Ponadto podmiot leczniczy został doposażony w sprzęt i aparaturę medyczną na łączną wartość 601.141 zł, w tym wysokiej klasy aparat USG dla potrzeb Oddziału Ginekologiczno-Położniczego, zakupiony w ramach wspólnej inicjatywy i porozumienia Gminy Miasta Tarnowa z Gminami Wierzchosławice, Lisia Góra, Skrzyszów oraz Gminą Tarnów.

Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie posiada akredytację medyczną Ministerstwa Zdrowia i certyfikaty jakości, świadczące o bezpieczeństwie i jakości realizowanych świadczeń zdrowotnych. Ponadto Szpital od wielu lat znajduje się w gronie 100 najlepszych szpitali, a w 2019 r. zajął 27 miejsce w Polsce i 2 miejsce w województwie małopolskim.

Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.

Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. jest największą placówką ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego w Tarnowie i subregionie. W swojej bogatej ofercie oprócz poradni specjalistycznych posiada poradnię lekarza podstawowej opieki, przychodnię stomatologiczną, przychodnię zdrowia psychicznego, przychodnię rehabilitacyjną, domowe leczenie tlenem, oddział chirurgii ogólnej. W 2019 r. wykonano łącznie 245.271 porad lekarskich, logopedycznych, diabetologicznych i psychologicznych, 7.668 porad w ramach lekarskiej opieki rehabilitacyjnej, 9.514 w ramach poradni lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, 62.988 procedur stomatologicznych oraz 247.213 zabiegów fizjoterapeutycznych. Zrealizowano 10.905 osobodni w oddziałach dziennych z zakresu psychiatrii i rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 360 zabiegów w ramach Oddziału Chirurgii Jednego Dnia i Oddziału Chirurgii Szpitala Chirurgii Ogólnej. Zespół Przychodni Specjalistycznych swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców Tarnowa i regionu. W 2019 r. realizowano liczne przedsięwzięcia, mające na celu rozwój Spółki i podniesienie jakości świadczonych usług.

W 2019 r. ZPS poszerzył ofertę usług komercyjnych, zawarte zostały nowe umowy z podmiotami gospodarczymi w zakresie badań profilaktycznych oraz nowe umowy z prywatnymi ubezpieczycielami i innymi podmiotami leczniczymi w zakresie diagnostyki medycznej i konsultacji specjalistycznych. Od grudnia 2019 r. funkcjonuje również Oddział Chirurgii Ogólnej realizujący hospitalizacje planowe w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wprowadzono do zakresu świadczeń komercyjnych dwa Tarnowskie Pakiety Medyczne oraz rozszerzono działalność marketingową i promocyjną Spółki. Został także uruchomiony nowy system, który powinien wpłynąć na zmniejszenie kolejek do rejestracji. Na stronie internetowej przychodni wyświetla się informacja z liczbą osób oczekujących na zapisanie do lekarza oraz informacje o pierwszym wolnym terminie.

Na działalność inwestycyjną przeznaczono 1.562.474 zł. Zakupiono unit stomatologiczny, sterylizator parowy i myjkę ultradźwiękową, doposażono szpital chirurgii ogólnej, zakupiono sprzęt komputerowy i licencje komputerowe.

Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Mościckie Centrum Medyczne świadczy usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej (zakład opiekuńczo-leczniczy), opieki psychologicznej i medycyny pracy. Usługami medycznymi obejmuje mieszkańców Tarnowa i okolicznych gmin.

W Mościckim Centrum Medycznym w 2019 r. udzielono łącznie 105.769 porad lekarskich stomatologicznych i psychologicznych, w tym między innymi 50.504 porady z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz 9.606 porad z zakresu medycyny pracy. Wchodzący w skład Mościckiego Centrum Medycznego Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w 2019 r. stacjonarną opieką długoterminową w ramach: umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia, komercyjnie oraz w ramach projektu UE „Pomocna Dłoń” obejmował 275 pacjentów, dysponując bazą 81 łóżek, realizując 28.004 osobodni. Wykonano 109.681 zabiegów z zakresu rehabilitacji leczniczej. Ponadto wykonano łącznie 15.363 badań w zakresie diagnostyki obrazowej (RTG, Mammografia, USG).

Nakłady inwestycyjne w 2019 r. wyniosły 107.181 zł. Zakupiono między innymi sprzęt komputerowy, oprogramowanie i licencje, klimatyzatory i defibrylator.

1. Poprawa dostępności do świadczeń rehabilitacji leczniczej poprzez starania o zwiększenie finansowania tych świadczeń przez publicznego płatnika.

Wykaz świadczeniodawców w zakresie rehabilitacji leczniczej i wysokość kontraktów z NFZ w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Kwota kontraktu z NFZ (w zł)
1.	Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SPZOZ	4.688.987,01
2.	Fizjoterapia REMAKS	404.996,18
3.	Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.	2.989.952,85
4.	„GERONIMO” M. Mielak, S. Zwolenik s.j.	889.425,28
5.	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	858.376,26
6.	Miejska Przychodnia Lekarska Nr VI NZOZ	372.172,85
7.	Centrum Medyczne „KOL-MED” SPZOZ	1.043.751,38
8.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika	2.006.675,80
9.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Tarnowie	288.148,30
10.	Caritas Diecezji Tarnowskiej	301.887,60
11.	Spółdzielnia Socjalna BIOVITAMED	329.759,52
	Łącznie:	14.174.133,03

Źródło: Opracowano na podstawie danych umieszczonych na stronie internetowej Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

Świadczenia w zakresie rehabilitacji leczniczej na terenie Tarnowa realizowane były przez 11 podmiotów leczniczych. Łączna wysokość kontraktu w 2019 r. była wyższa o kwotę **1.371.477,55 zł** w stosunku do roku poprzedniego.

2. Rozwój stacjonarnych form opieki długoterminowej.

Wykaz podmiotów leczniczych realizujących usługi z zakresu opieki długoterminowej i wysokość kontraktów z NFZ w 2019 r. przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Nazwa świadczeniodawcy	Typ świadczeń	Kwota kontraktu z NFZ (w zł)
1.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika ul. Szpitalna 13	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	1.646.299,36
		w zakładzie opiekuńczo-leczniczym liczba łóżek - 31	
2.	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. ul. Kwiatkowskiego 15	w zakładzie opiekuńczo-leczniczym liczba łóżek – 81, w tym 48 łóżek w ramach środków publicznych	2.518.118,19
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia „MARO-MED” Barbara Malinowska ul. Zagumnie 23 A	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	971.964,90
4.	Centrum Medyczne „KOL-MED” Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pl. Dworcowy 6	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	494.937,48
5.	Centrum Medyczne CenterMed Sp. z o.o. pl. Sobieskiego 2	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	107.310,06
Łącznie:			5.738.629,99

Źródło: Opracowano na podstawie danych umieszczonych na stronie internetowej Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

W 2019 r. kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia w zakresie opieki długoterminowej posiadało pięciu świadczeniodawców z terenu miasta Tarnowa. Wartość kontraktów podpisanych w 2019 r. była wyższa o kwotę **670.197,78 zł** w stosunku do roku poprzedniego.

3. Wspomaganie organizacji pozarządowych, działających w środowisku osób niepełnosprawnych.

Mówiąc o rehabilitacji leczniczej nie sposób pominąć roli organizacji pozarządowych działających na terenie Tarnowa, reprezentujących interesy osób niepełnosprawnych z określonymi schorzeniami nabytymi lub wrodzonymi. Osoby niepełnosprawne zrzeszone w organizacjach to potencjalni pacjenci lecznictwa rehabilitacyjnego. Działalność organizacji

zajmujących się problemami zdrowotnymi osób w nich zrzeszonych jest różnorodna, skupia się jednak przede wszystkim na pomocy w powrocie do zdrowia, a także w umożliwieniu aktywniejszego życia społecznego osób chorych, pomimo trwającego procesu chorobowego. Inicjatorzy tych działań mają świadomość ogromnych potrzeb zdrowotnych zrzeszonych osób, w związku z czym podejmują współpracę z wieloma instytucjami i osobami indywidualnymi, od których uzyskują pomoc, w tym także finansową.

Taka współpraca rozwija się od wielu lat pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a Wydziałem Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Tarnowa. Organizacje realizują zadania, na wykonanie których pozyskują dofinansowanie z budżetu Gminy Miasta Tarnowa. W 2019 roku łączna kwota przeznaczona na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych wyniosła 154.900 zł. Ponadto od 2006 roku przy współpracy z Tarnowskim Hospicjum Domowym im. bł. F. Ozanama działającym przy Parafii św. Rodziny w Tarnowie realizowany jest program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych. W ramach tego programu Gmina Miasta Tarnowa sfinansowała zakup sprzętu dla Hospicjum. Zakupiony sprzęt medyczny organizacja nieodpłatnie wypożycza terminalnie oraz obłożnie chorym mieszkańcom Tarnowa.

4. Wspieranie realizacji programów zdrowotnych ukierunkowanych na edukację i rehabilitację pacjentów niepełnosprawnych.

Uchwałą Nr XXII/238/2016 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 31 marca 2016 r. został przyjęty „Miejski program działań w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych na lata 2016-2020”, którego strategicznym celem jest poprawa i umacnianie zdrowia i podnoszenie jakości życia mieszkańców miasta Tarnowa oraz zmniejszanie nierówności społecznych w zdrowiu. Program obejmuje projekty skierowane do różnych grup społecznych mieszkańców Tarnowa, w tym do: dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych na łączną kwotę prawie 1,8 mln zł.

W 2019 r. na realizację programów polityki zdrowotnej przy współpracy z podmiotami leczniczymi przeznaczono łącznie 92.346,40 zł, w tym środki Gminy Miasta Tarnowa stanowiły kwotę 78.572,40 zł, środki Województwa Małopolskiego na realizację programów szczepień dla dzieci stanowiły kwotę 13.774 zł. Ponadto przy współpracy z podmiotem leczniczym realizowano zadanie polegające na prowadzeniu edukacji dzieci i ich rodziców w zakresie zdrowia jamy ustnej, na które przeznaczono ze środków Gminy Miasta Tarnowa kwotę 30.000 zł.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi część zadań w obszarze ochrony i promocji zdrowia oraz w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych zostało zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Łączna kwota wydatkowana ze środków finansowych pochodzących z budżetu miasta Tarnowa na realizację zadań wyniosła 154.900 zł. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Kwota wydatkowana na realizację programu (w zł)
1.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych - rehabilitacja medyczna ogólnoustrojowa poprawiająca sprawność manualną i lokomocję u osób (chodzących) ze znacznie ograniczoną sprawnością ruchową spowodowaną przewlekłą chorobą”	30	18.000

2.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja domowa osób przewlekle i obłożnie chorych z powodu chorób narządu ruchu lub powodujących dysfunkcję narządu ruchu”	72	67.000
3.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja psychofizyczna i profilaktyka wtórna u kobiet po mastektomii”	49	14.000
4.	Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych - terapia i aktywizacja ruchowa w wodzie wspomagająca sprawność psychofizyczną osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, skierowana do dzieci i dorosłych”	25	19.900
5.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja oraz aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi”	20	16.000
6.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja dzieci i młodzieży z wadą słuchu lub zaburzeniami sensorycznymi”	20	10.000
7.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży- Terapia i rehabilitacja dzieci z zespołem Downa i niepełnosprawnościami sprzężonymi”	20	10.000
8.	„Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych - wypożyczalnia sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego”	65	0
Łącznie		301	154.900

Źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Tarnowa

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5

Zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami lub umożliwienie im ze względu na stopień niepełnosprawności pracy w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie zarejestrowane było 323 osoby bezrobotne niepełnosprawne oraz 39 niepełnosprawnych osób poszukujących pracy z terenu miasta Tarnowa. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Status	Liczba osób		Wiek			Wykształcenie		Stopień niepełnosprawności (znaczny lub umiarkowany)
	Ogółem	w tym kobiety	18-24	25-29	powyżej 50 roku życia	co najmniej średnie	specjalne	
bezrobotni	323	167	10	10	191	140	15	172
poszukujący pracy	39	14	1	0	23	16	0	32

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

1. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług instytucji rynku pracy - możliwość korzystania z pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego

a) pośrednictwo pracy dla osób niepełnosprawnych

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał 625 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych, tj. o 176 miejsc mniej niż w 2018 r. Spośród realizowanych w 2019 r. ofert pracy i aktywizacji zawodowej – 11 miejsc było subsydiowanych, w tym 8 miejsc pracy z PFRON. Ważną rolę wśród działań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych pełni pośrednictwo pracy. Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednolitej grupy wymagającej takiej samej pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia. Należy wychodzić naprzeciw ich indywidualnym potrzebom i oczekiwaniom tak, aby ta grupa mogła otrzymać odpowiednią pracę, która umożliwi im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie na bieżąco świadczy pomoc osobom niepełnosprawnym zainteresowanym pozyskaniem zatrudnienia. Obsługa osób bezrobotnych i poszukujących pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności prowadzona jest na specjalnie wyodrębnionych stanowiskach pracy. Doradcy klienta posługują się językiem migowym, dzięki czemu obsługa osób bezrobotnych i poszukujących pracy przebiega sprawnie i zapewnia komfort osobom z dysfunkcją słuchu. Formy aktywizacji zawodowej dostosowywane są indywidualnie do każdej osoby zgodnie z orzeczeniem określonym we wskazaniach zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności oraz w warunkach pracy chronionej.

W celu pozyskania wolnych miejsc pracy dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie podejmują współpracę poprzez osobiste i telefoniczne kontakty z pracodawcami reprezentującymi zakłady pracy chronionej, jak również z pracodawcami deklarującymi gotowość zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W 2019 r. pośrednicy pracy w celu pozyskania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, złożyli 68 takich wizyt. Podczas wizyt, przedstawiano także pracodawcom możliwość współfinansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych miejsc w ramach środków PFRON.

Wszystkie działania realizowane dotychczas przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie mają na celu aktywizację zawodową oraz zwiększenie szans na zatrudnienie zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, doświadczeniem zawodowym oraz możliwościami i predyspozycjami zdrowotnymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

b) poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych

W 2019 r. w ramach poradnictwa zawodowego zrealizowano 496 działań z zakresu aktywizacji zawodowej dla osób posiadających orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w tym:

- udzielono 232 indywidualnych porad zawodowych dla 184 osób, w tym 86 kobiet,
- 131 osób, w tym 66 kobiet wzięło udział w spotkaniach w ramach grupowej informacji zawodowej,
- 63 osoby, w tym 37 kobiet wzięło udział w zajęciach w ramach grupowej porady zawodowej

- w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy uczestniczyła 1 osoba,
- nagrania w systemie Video CV dokonała 1 osoba,
- 68 osób uzyskało indywidualną pomoc w opracowaniu dokumentów aplikacyjnych.

Ponadto 3 osoby z terenu miasta Tarnowa uczestniczyły w szkoleniu w ramach Ośrodka Doradczego skierowanego do osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej. W trakcie spotkania uczestnicy mieli możliwość poznania m. in.: zagadnień związanych z zakładaniem działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, form opodatkowania, wzorów formularzy podatkowych, przysługujących uprawnień do ubezpieczeń społecznych.

Od 2011 roku doradcy zawodowi realizują program „Perspektywy na lepsze jutro”, którego zadaniem jest udzielanie pomocy osobom z niepełnosprawnością w celu ułatwienia im wejścia lub powrotu na rynek pracy. Każda osoba zainteresowana może liczyć na indywidualną pomoc doradcy zawodowego, ustalenie odpowiedniego do swoich możliwości planu działania, a także objęcie wybranymi formami aktywizacji realizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie. W ramach programu organizowano grupowe wyjazdy osób niepełnosprawnych do zakładów pracy chronionej w celu poznania warunków pracy oraz procedur związanych z zatrudnianiem pracowników z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Do końca grudnia 2019 r. udział w programie zadeklarowało 780 osób, w tym 40 osób z terenu miasta Tarnowa.

W 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie działaniami aktywizującymi objęto również niepełnosprawną młodzież niepozostającą w ewidencji Urzędu. Na spotkania informacyjno-doradcze zaproszeni zostali uczniowie Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych w Tarnowie. W trakcie zajęć, w których wzięło udział 11 osób, doradca zawodowy pomógł młodzieży określić własny potencjał zawodowy w kontekście wymogów rynku pracy oraz zapoznał uczestników z formami aktywizacji zawodowej realizowanymi przez PUP w 2019 r.

Działaniami aktywizacyjnymi zostali objęci również dłużnicy alimentacyjni. Program „Pokonaj bariery” ukierunkowany jest na motywowanie uczestników do brania odpowiedzialności za własne decyzje zawodowe, skuteczne przygotowanie do podjęcia aktywności zawodowej oraz podejmowania pracy w ramach umowy. Spośród 64 uczestników 39 było mieszkańcami Tarnowa, a 8 z nich posiadało orzeczenie o niepełnosprawności.

Dla osób w wieku emerytalnym, które zakończyły karierę zawodową a są zainteresowane podjęciem aktywności zawodowej PUP w Tarnowie podjął nową inicjatywę – Tarnowska Akademia Pracy Aktywnych Seniorów. Uczestnicy programu zostali objęci wsparciem doradców klientów, doradców zawodowych, indywidualnym oraz grupowym poradnictwem. Spośród 64 uczestników programu 49 osób było mieszkańcami miasta Tarnowa, a 8 z nich posiadało orzeczoną niepełnosprawność.

Osobom niepełnosprawnym na bieżąco udzielane były konsultacje i porady między innymi w zakresie: sytuacji na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy, możliwości uzyskania nowych lub dodatkowych kwalifikacji zawodowych, opracowania dokumentów aplikacyjnych, wyboru miejsca zatrudnienia, przygotowania autoprezentacji zawodowej oraz możliwości uczestniczenia w projektach mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie uczestniczył w wydarzeniach o zasięgu regionalnym, ponadregionalnym oraz światowym takich jak: Małopolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami, Ogólnopolski Tydzień Kariery, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Dni Ucznia się Dorosłych. Osoby niepełnosprawne były motywowane do uczestniczenia w organizowanych wydarzeniach w celu ułatwienia im pokonywania barier na rynku pracy oraz skutecznego rozwoju kariery zawodowej. W wyniku podjętych działań 47 osób niepełnosprawnych wzięło udział w przygotowanych wydarzeniach.

W celu skutecznego funkcjonowania na rynku pracy osób niepełnosprawnych Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie na bieżąco prowadził działania promujące zatrudnienie osób z ograniczeniami zdrowotnymi między innymi programy w lokalnych rozgłoszeniach radiowych, artykuły w wydawanym przez Urząd Informatorze „Blżej Rynku Pracy”.

2. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród lokalnych pracodawców - pozyskiwanie subsydiowanych miejsc pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy (staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy i inne formy aktywizacji przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

W 2019 r. w ramach środków PFRON zawarto 1 umowę o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy na łączną kwotę 39.324,17 zł. Na podstawie tej umowy na subsydiowanym miejscu pracy asystenta ds. produkcji zatrudniona została 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności. Ponadto w ramach uzupełnienia, na utworzonych w latach wcześniejszych stanowiskach pracy, zatrudniona została 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności na stanowisku kucharz.

W 2019 roku na stanowiskach pracy utworzonych ze środków Funduszu Pracy zatrudnionych zostało:

- 1) w ramach kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 6 osób niepełnosprawnych na następujących stanowiskach: barman - kelner, pracownik biurowy, brukarz, robotnik budowlany, sprzedawca, księgowy - dyrektor finansowy. Ponadto w ramach uzupełnienia, na utworzonych w latach wcześniejszych stanowiskach pracy, zatrudnione zostały 2 osoby na następujących stanowiskach pracy: sprzątaczką, sprzedawca – magazynier;
- 2) w ramach prac interwencyjnych - 7 osób bezrobotnych zostało zatrudnionych na następujących stanowiskach pracy: robotnik gospodarczy, przedstawiciel - koordynator, referent ds. księgowości, sprzedawca, pracownik II stopnia wykonujący zadania w ramach prac interwencyjnych, operator maszyn.

Do odbycia stażu w 2019 r. skierowano 9 osób niepełnosprawnych, a do wykonywania prac społecznie użytecznych 8 osób niepełnosprawnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

4. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym kontaktu z pracodawcą poprzez organizowanie spotkań, giełd i targów pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie w celu zwiększenia możliwości aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym z orzeczoną stopniem niepełnosprawności organizuje targi pracy oraz giełdy pracy. Dzięki uczestnictwu w targach osoby poszukujące

zatrudnienia, w tym osoby posiadające orzeczony stopień niepełnosprawności mają możliwość zapoznania się w jednym miejscu z ofertami pracy wielu pracodawców, jak również przeprowadzenia wstępnych rozmów kwalifikacyjnych oraz złożenia dokumentów aplikacyjnych na oferowane stanowiska.

W 2019 r. tutejszy Urząd zorganizował XXVI Targi Pracy, pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Tarnowa oraz Starosty Tarnowskiego. Zaproszenie do udziału w nich przyjęli również pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne oraz zakłady pracy chronionej. Dla osób posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności zaprezentowano wolne miejsca pracy w zawodach: monter elektroinstalacyjny, operator maszyn do produkcji folii oraz operator aparatów tokarskich.

Realizując w 2019 roku zadania z zakresu pomocy w doborze kandydatów na wolne miejsca pracy, zorganizowano giełdę pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności. Poszukiwano pracowników na stanowisko osoby sprzątającej.

5. Organizacja szkoleń zawodowych i przekwalifikowań uwzględniających aktualne potrzeby rynku pracy.

W 2019 r. 7 osób niepełnosprawnych odbyło szkolenia z zakresu:

- spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG (141),
- prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC,
- magazyniera z obsługą wózków jezdniowych,
- szefa kuchni.

6. Doradztwo i pomoc osobom niepełnosprawnym podejmującym działalność gospodarczą, udzielanie dotacji na rozpoczęcie takiej działalności.

W 2019 r. zawarto 2 umowy o przyznanie środków PFRON na podjęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę 88.000 zł. Środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Ponadto 2 osoby niepełnosprawne otrzymały środki na uruchomienie działalności gospodarczej z Funduszu Pracy. Osoby te rozpoczęły działalność gospodarczą w zakresie:

- handel stacjonarny oraz przez Internet odzieżą, galanterią, biżuterią,
- warsztaty z pozaszkolnej formy edukacji (rysunek, malarstwo, fotografia itp.),
- handel stacjonarny materiałami budowlanymi, ogrodniczymi, metalowymi itp.,
- produkcja wyrobów dekoracyjnych, biżuterii sztucznej, grawerowanie, usługi projektowania i drukowania, grafiki komputerowej, malowania obrazów, prowadzenia warsztatów edukacyjnych z zakresu rękodzieła oraz handel przez Internet.

Podsumowując w 2019 r. 4 osoby posiadające orzeczony stopień niepełnosprawności rozpoczęły działalność gospodarczą, w tym 2 osoby w ramach środków PFRON i 2 osoby z Funduszu Pracy.

7. Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze”.

Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej - Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” jest placówką zajmującą się zatrudnianiem osób niepełnosprawnych,

a także ich rehabilitacją zawodową, społeczną i leczniczą oraz przygotowaniem do podjęcia zatrudnienia w zakładach pracy chronionej, na chronionym rynku pracy i na otwartym rynku pracy. W 2019 r. w Centrum zatrudnione były 53 osoby, w tym 18 osób niepełnosprawnych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 20 osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W ramach prowadzonej działalności w Centrum świadczone są usługi hotelarskie, gastronomiczne, cateringowe, rehabilitacyjne, wynajmu sal w celu organizacji szkoleń i konferencji, a także usługi związane z oprawą obrazów. Funkcjonowanie tego typu placówki przyczyniło się do poszerzenia oferty usług społecznych na terenie Tarnowa. Placówka stanowi bardzo ważną formę wspomagającą proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, a jej funkcjonowanie umożliwia zdobycie nowych kwalifikacji tym osobom, zapobiega ich wykluczeniu społecznemu i zwiększa integrację z lokalnym społeczeństwem. Koszty działalności Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej - Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” pokrywane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków Województwa Małopolskiego i środków Gminy Miasta Tarnowa.

Ponadto Centrum jest realizatorem projektu pn. *Od bierności do aktywności w Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakładzie Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze”* w ramach Osi Priorytetowej 9. Region spójny społecznie, Działanie 9.1 Poddziałanie 9.1.2 Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem jest rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych biernych z trenu Tarnowa i subregionu tarnowskiego. W 2019 r. w projekcie brało udział 65 uczestników. W ramach podejmowanych działań zostały przeprowadzone diagnozy indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym i terapeutą zajęciowym, w których wzięli udział wszyscy uczestnicy projektu. Podczas spotkań ze specjalistami odbywała się identyfikacja indywidualnych potrzeb, diagnoza kompetencji i funkcjonowania w społeczeństwie, a także określone były predyspozycje zawodowe uczestników. Kolejną realizowaną formą wsparcia były treningi grupowe kompetencji społecznych, w których uczestniczyło 20 osób. Na zajęcia w ramach warsztatów terapii zajęciowej zostało skierowanych 9 osób, a 53 osoby wzięły udział w szkoleniach zawodowych tj. szkoleniach komputerowych, z zakresu ogrodnictwa, gastronomii i obsługi hotelu. Jednocześnie w 2019 r. 18 osób rozpoczęło staże, a 15 osób kontynuowało zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej.

W 2019 r. w ramach projektu realizowano również zadanie na rzecz osób niepełnosprawnych polegające na prowadzeniu mieszkania wspomaganego, którego koszt wyniósł 38.652,51 zł. Ze wsparcia w formie mieszkania wspomaganego skorzystały 4 osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Okres realizacji projektu przewidziany jest na lata 2018-2020. Planowany koszt realizacji projektu wynosi 6.602.776,91 zł, w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa wynosi 5.963,943,11 zł, natomiast kwota w wysokości 638.833,80 stanowi środki własne Gminy Miasta Tarnowa.

CEL SZCZEGÓŁO WY NR 6

Likwidacja barier architektonicznych oraz transportowych utrudniających dostęp do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się, dostęp do informacji i możliwość komunikacji międzyludzkiej.

1. Wyposażenie istniejących i nowobudowanych sygnalizacji świetlnych w urządzenia dźwiękowe ułatwiające niewidomym bezpieczne przejście przez jezdnię.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. w Tarnowie, w urządzenia dźwiękowe ułatwiające niewidomym bezpieczne przejście przez jezdnię wyposażonych jest 40 sygnalizacji świetlnych.

2. Wydzielanie i oznakowanie miejsc postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach miejskich i przed gmachami użyteczności publicznej.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. w Tarnowie wyznaczonych jest 325 miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych, z których 15 utworzonych zostało w 2019 r.

3. Przystosowanie mieszkań dla osób niepełnosprawnych, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W 2019 r. 20 osób niepełnosprawnych uzyskało dotację ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych swoich domach i mieszkaniach. Łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 117.896 zł.

4. Zapewnienie na wszystkich liniach komunikacji miejskiej autobusów niskopodłogowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Mieszkańcy Tarnowa mogą korzystać z 95 autobusów niskopodłogowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

5. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym korzystania z komunikacji miejskiej na preferencyjnych warunkach.

Zgodnie z uchwałą nr XIII/161/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 11 lipca 2019 r. z komunikacji miejskiej mogą korzystać bezpłatnie:

- 1) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji lub niezdolność do samodzielnej egzystencji (dawna I grupa inwalidzka) wraz z opiekunem towarzyszącym im w pojeździe,
- 2) niewidomi lub niedowidzący posiadający orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (dawna II grupa inwalidzka) z wpisem symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O,
- 3) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do czasu ukończenia 18 roku życia,
- 4) jedno z rodziców lub pełnoletni opiekun dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej do czasu ukończenia 18 roku życia, towarzyszący dziecku w podróży,

- 5) osoby którym przysługuje specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne przyznane przez Prezydenta Miasta Tarnowa na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych albo zasiłek dla opiekuna przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, w okresie ważności decyzji przyznającej świadczenie.

Ponadto, z ulgowych przejazdów mogą korzystać:

- 1) renciści pobierający rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę socjalną lub rentę rodzinną,
- 2) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu,
- 3) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu, posiadające Tarnowską Kartę Miejską w wersji premium.

6. Dofinansowanie i koordynacja przewozów dostosowanym pojazdem osób niepełnosprawnych mających trudności w samodzielnym poruszaniu się (system taxi-bus).

W 2019 r. kontynuowane było dofinansowywanie usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych na terenie Tarnowa. Mogły z nich korzystać uprawnione osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie miasta, spełniające łącznie dwa warunki:

- posiadające znaczne trudności w samodzielnym poruszaniu się, poruszające się na stałe za pomocą przedmiotów ortopedycznych: wózka inwalidzkiego, balkoniku,
- posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (I grupa) zawierające jeden z symboli przyczyn niepełnosprawności: 05-R – upośledzenie narządu ruchu, 10-N – choroby neurologiczne, lub inne równoważne orzeczenia, wymienione w art. 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. potwierdzające taką dysfunkcję.

Koszty transportu pokrywane były z budżetu Miasta przy udziale osób niepełnosprawnych. W 2019 r. ponoszona przez pasażera część stała opłaty wynosiła 2,50 zł, natomiast część zmienna naliczana za każdy rozpoczęty kilometr jazdy z pasażerem wynosiła 0,50 zł. Wynagrodzenie umowne wypłacone z budżetu miasta z tytułu realizacji tego zadania w 2019 r. wyniosło 114.653,83 zł. Z usług transportowych skorzystało 5.323 uprawnionych osób niepełnosprawnych, w tym 980 na wózkach.

7. Udział w programach zmierzających do ułatwienia dostępności nowoczesnych rozwiązań likwidacji barier w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych, zgodnie z ich potrzebami.

W ramach realizacji programu „Aktywny samorząd” osoby niepełnosprawne posiadające:

- znaczny stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu wzroku lub obu kończyn górnych lub narządu słuchu, lub
- umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu wzroku lub dysfunkcję narządu słuchu

mogły ubiegać się o dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania. O takie dofinansowanie w 2019 r. ubiegało się 18 osób – z czego

17 osób otrzymało dofinansowanie. Osoby niepełnosprawne mogły zakupić sprzęt elektroniczny zgodny z ich potrzebami, np. specjalistyczne klawiatury i myszy elektroniczne z powiększonymi klawiszami, lupy elektroniczne, duże monitory, specjalistyczne oprogramowanie dla osób niedowidzących lub niewidomych, urządzenia brajlowskie. Wydatki poniesione na to zadanie to kwota 75.574 zł. Dofinansowanie ze środków PFRON stanowi 90% kosztów zakupu danego sprzętu lub oprogramowania.

8. Prowadzenie i aktualizacja zakładki dla osób niepełnosprawnych na głównej stronie internetowej miasta.

Na stronie internetowej miasta Tarnowa istnieje zakładka „Pomoc osobom niepełnosprawnym”. Osoby niepełnosprawne mogą znaleźć w tym miejscu informacje dotyczące aktualnie realizowanych programów celowych, warsztatów terapii zajęciowej, orzecznictwa dla celów rentowych i pozarentowych, przysługujących ulg i uprawnień, pomocy udzielanej przez instytucje miejskie, a także zmiany aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Zamieszczono również informacje o zakresie działania i terminach dyżurów konsultanta ds. osób niepełnosprawnych.

Zakładka „Pomoc osobom niepełnosprawnym” jest na bieżąco monitorowana i uzupełniana o aktualnie informacje, w taki sposób, aby każda osoba zainteresowana problematyką osób niepełnosprawnych uzyskała pełną wiedzę na ten temat.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 7

Zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

1. Wsparcie oraz promowanie integracyjnych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

Wsparcie przeznaczone na organizację sportowych imprez dla osób niepełnosprawnych:

- 1) Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze” – organizacja turnieju bowlingu dla niepełnosprawnych - 1.000 zł, 100 osób,
- 2) Warsztaty Terapii Zajęciowej Fundacji REPI – wsparcie organizacji:
 - IX Ogólnopolskiego Mityngu Pływackiego Osób z Niepełną Sprawnością - 3.000 zł, 197 osób,
 - VIII Ogólnopolskich Zawodów we Wspinaczce Osób z Niepełną Sprawnością - 3.000 zł, 190 osób,
- 3) Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start” - wsparcie organizacji w przygotowaniu:
 - zawodników TZSN Start do Mistrzostw Świata oraz Igrzysk Paraolimpijskich – 11.000 zł, 60 osób
 - Mistrzostw Polski Juniorów Osób Niepełnosprawnych w LA - 6.000 zł, 150 osób.

Łącznie w powyższych imprezach wzięło udział: 697 osób.

2. Upowszechnianie i rozwijanie kultury fizycznej i turystyki z uwzględnieniem problematyki środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Dotacje udzielane organizacjom pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert:

- 1) Sportowe talenty - prowadzenie naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa - Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start”:
 - I edycja 4.900 zł, pływanie i lekka atletyka dzieci niepełnosprawnych ruchowo - 95 osób,
 - II edycja 10.100 zł pływanie i lekka atletyka dzieci niepełnosprawnych ruchowo - 60 osób.

Łącznie: 155 osób.

- 2) Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Tarnowa:
 - Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start” - 36.400 zł, program Sport bez barier, 30 osób,
 - Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze” - 8.600 zł, kręgle klasyczne i bowling, 30 osób.

Łącznie: 60 osób.

- 3) „Niepełnosprawny – sprawny w wodzie” - bezpłatne zajęcia pływania dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych ruchowo w wieku od 6 do 15 lat, mieszkających na terenie Tarnowa lub uczących się w tarnowskich szkołach - 5.000 zł.

Łącznie: 20 osób.

- 4) dotacje na realizację części kalendarza sportowych imprez miejskich o znaczeniu ponadlokalnym: Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start” - 2.900 zł.

Łącznie: 100 osób.

- 5) Poprawa warunków uprawiania sportu w tarnowskich klubach sportowych i osiągnięcia przez zawodników wysokich wyników sportowych:

- Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start” - 6.200 zł, 50 osób,
- Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidzących i Słabowidzących „Pogórze” - 4.800 zł, 34 osoby.

Łącznie: 84 osoby.

3. Uwzględnienie w ofercie turystycznej i wypoczynkowej potrzeb osób niepełnosprawnych.

Tarnowskie Centrum Informacji (TCI) jako jedno z nielicznych centrów informacji turystycznej w Polsce jest w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Tarnów zwiedzać można z audio przewodnikiem lub ze sprzętem i materiałami dedykowanymi osobom niepełnosprawnym. Udogodnienia dostępne w Tarnowskim Centrum Informacji:

- 1) Dla osób niedowidzących i słabowidzących:

- Navigo City Tarnów - nowoczesny przewodnik po Tarnowie oparty o technologię lokalizacji satelitarnej GPS (możliwość bezpłatnego wypożyczenia odbiornika GPS oraz pobrania aplikacji do samodzielnej instalacji na własnym urządzeniu GPS),

- Audio przewodnik po Tarnowie (możliwość bezpłatnego wypożyczenia odtwarzacza mp3 z przewodnikiem; Audio przewodnik można także pobrać ze strony internetowej TCI),
- Przewodnik po Tarnowie (MSIT) w formie map tyflogicznych, jak i reliefowych grafik dotykowych,
- specjalnie przystosowane stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu.

2) Dla osób poruszających się na wózkach:

- materiały promocyjne opracowane pod kątem potrzeb osób poruszających się na wózkach, również w wersji PDF do pobrania na stronie internetowej TCI,
- punkt informacji turystycznej wyposażony został w wiele udogodnień dla osób niepełnosprawnych: położenie na parterze, pochylnia w hallu, szerokie drzwi, biurko z regulowaną wysokością blatu z napędem elektrycznym (nawet do 1,5 m), zainstalowany program odczytujący treść wyświetlaną na ekranie, obniżona lada do obsługi turystów, toaleta przystosowana dla niepełnosprawnych.

4. Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach zmierzających do realizacji prawa osób niepełnosprawnych do pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce – odpowiednio do ich zainteresowań i potrzeb.

W 2019 r. podpisano 13 umów z podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, na organizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Łączna kwota wydatków poniesionych ze środków PFRON na ten cel wyniosła 39.038 zł. W zorganizowanych przedsięwzięciach udział wzięło 522 osoby.

5. Stosowanie ulgowych opłat za korzystanie przez osoby niepełnosprawne z obiektów sportowych Tarnowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Preferencyjne opłaty za korzystanie z obiektów sportowych TOSIR przysługiwało osobom niepełnosprawnym ruchowo i intelektualnie, posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz wskazania dotyczące korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w zakresie rehabilitacji wraz z opiekunami.

W 2019 r. z ulgowych wstępów na obiekty sportowe TOSIR skorzystało 26 osób niepełnosprawnych oraz 25 opiekunów. Łącznie zarejestrowano 319 wstępów rehabilitacyjnych (305 wstępów z opiekunami) do Parku Wodnego przy ul. Piłsudskiego 30 oraz 57 wstępów rehabilitacyjnych (30 wstępów z opiekunami) na Pływalnię Krytą w Miejskim Domu Sportu przy ul. Traugutta 5A (łącznie z opiekunami 711 wstępów). Dofinansowanie ze środków Gminy Miasta Tarnowa wyniosło: 3.828,50 zł.

6. Modernizowanie, przebudowywanie lub budowanie obiektów sportowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych:

Zakończenie prac przy przebudowie Arena Jaskółka Tarnów w Tarnowie Mościcach. Arena Jaskółka Tarnów jest obecnie jedynym tego typu obiektem w subregionie i w południowo-wschodniej Małopolsce, umożliwiającym organizację imprez na skalę regionalną. Zastosowane rozwiązania techniczne i technologiczne sprawiają, że obiekt jest przestronny, wygodny, przystosowany dla osób niepełnosprawnych, a przede wszystkim bezpieczny. Jej działalność przyczyni się do dalszego pełnego rozwoju sportów,

w szczególności piłki siatkowej, koszykówki, piłki ręcznej i sportów paraolimpijskich - umożliwia treningi sportowcom, w tym niepełnosprawnym.

Widownia zaprojektowana została dla 4.296 widzów, w tym: 3.576 miejsc siedzących na trybunach stałych, 720 miejsc na trybunach składanych oraz 12 miejsca dla osób niepełnosprawnych. Dla widzów zaprojektowano wejścia do budynku z dwóch stron: jedno od strony północnej i drugie od strony południowej, jako ogólnodostępne foyer. Z przestrzeni tej dostępne są pomieszczenia obsługi widzów – kasa, szatnie okryć wierzchnich oraz zespoły sanitarne.

W Arenie funkcjonuje Centrum Odnowy Biologicznej, które umożliwia korzystanie z usług w szerokim zakresie np.: masażu, hydroterapii, sauny, siłowni. Posiada autonomiczne zaplecze szatniowo-sanitarne, wykorzystywane niezależnie od imprez masowych odbywających się w Arenie. Podstawowym jednak przeznaczeniem tej przestrzeni jest świadczenie usług na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przede wszystkim w zakresie rehabilitacji.

*Opracowano: Referat Polityki Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej*

Sprawozdanie zostało pozytywnie zaopiniowane przez członków Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa